МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародної безпеки та стратегічних студій

Затверджено

На засіданні кафедри міжнародної безпеки
та стратегічних студій факультету
міжнародних відносин Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри

доц. Кучик О.С.

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«СУСПІЛЬСТВО США І КАНАДИ»,

що викладається в межах ОПП «Міжнародні відносини»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі

спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Львів 2024

Назва курсу	**Суспільство США і Канади**
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, факультет міжнародних відносин, вул. Січових стрільців, 19, м. Львів,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет міжнародних відносин, кафедра міжнародних відносин і дипломатичної служби
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	29 «Міжнародні відносини» 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Викладач (-і)	Шаленна Наталія Миколаївна, кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародної безпеки та стратегічних студій
Контактна інформація викладача (-ів)	nataliya.shalenna@lnu.edu.ua Тел. (032) 239-43-65 (кафедра міжнародної безпеки та стратегічних студій)
Консультації по курсу відбуваються	У день проведення лекцій / практичних занять. Онлайн консультації на платформах: Zoom, Teams (за попередньою домовленістю)
Сторінка курсу	https://intrel.lnu.edu.ua/academics/bachelor/mizhnarodni-vidnosyny
Інформація про курс	Навчальний курс «Суспільство США і Канади» є вибірковою дисципліною (блок «Американські студії») з циклу професійної та практичної підготовки з спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії» для ОПП «Міжнародні відносини, яка викладається у 8 семестрі обсягом 4 кредити ECTS.

Коротка анотація курсу	У рамках курсу вивчаються теоретичні і практичні аспекти функціонування суспільств США та Канади, основні проблеми та важливі чинники співіснування різних соціальних груп (залежно від їх расової, етнічної, культурної, релігійної, ін. визначеності) у Канаді та США, сучасні тенденції розвитку цих суспільств з точки зору різних концепцій мультикультурності та різноманіття, а також основні принципи формування «американської» і «канадської» ідентичностей, їх базові цінності та характеристики. Важливо, що матеріал подається у компаративній формі, для кращого розуміння основних процесів та тенденцій у суспільствах двох держав на сучасному етапі. Курс передбачає теоретичну частину (лекційні та практичні заняття) і практикум із підготовки та представлення індивідуальних та колективних проектів.
Мета та цілі курсу	Ознайомлення із основними тенденціями розвитку сучасних суспільств США та Канади, поглиблене вивчення новітніх суспільних проблем у цих державах та шляхів їх вирішення у контексті процесів глобалізації.
Література для вивчення дисципліни	1. Бандурка А. Стати канадцем, залишившись собою: досвід Канади по управлінню багатокультурністю, доступно з: http://www.istpravda.com.ua/articles/2016/11/26/149354/ 2. Браун К. Ілюстрована історія Канади. – Л.: «Літопис», 2019. 3. Зазуляк З. Американська ідентичність: глобальний вимір // Політичні науки. – No. 2, 2016. – С. 19-23. 4. Колодій А. Американська доктрина мультикультуралізму і етнонаціональний розвиток України. – Доступно з: https://political-studies.com/?p=578#politics2 5. Система державного управління Канади: досвід для України / уклад. О. І. Максимова ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка. – К. : НАДУ, 2010. – 60 с. 6. Шай Д.Е. Історія США. – Л.: «Літопис», 2022. 7. Boyd M., Worcester D. American Civilization: An Introduction to the Social Sciences. – Boston: Allyn and Bacon, 1964. 8. Kennedy D. M. Freedom From Fear: The American People in Depression and War, 1929–1945. – Oxford University Press, 2001. 9. McKay D. American Politics and Society. – Wiley-Blackwell, 2013. 10. Political Polarization in the United States and Canada by Philip Carl Salzman // Culture Wars. – February 2018. 11. Romanow R. J. Reflecting Canadian values, доступно з: :https://uwaterloo.ca/canadian-index-wellbeing/about-canadian-index-wellbeing/reflecting-canadian-values 12. Schlesinger A. M. Jr. The Disuniting of America. Reflections on a Multicultural Society. – New York;

	London: W.W. Norton and Company, 1992. 13. The Canadian Encyclopedia. 4 vols. – Edmonton, 1988. 14. The Oxford Handbook of Canadian Politics, edited by John C. Courtney and David E. Smith, 2018. 15. Wright E. O., Rogers J. American Society: How It Really Works? – New York; London: W.W. Norton and Company, 2013.
Тривалість курсу	4 кредити ECTS (120 год.)
Обсяг курсу	120 аудиторних годин: – 20 год. лекцій – 20 год. практичних занять – 80 год. самостійної роботи
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення курсу студенти повинні *знати:* • основні поняття та категорії, що стосуються предмету навчальної дисципліни («суспільство», «суспільна група», «народ», «нація», «ідентичність», «національна ідентичність», «цінності», «мультикультуралізм» «соціальна стратифікація», ін.); • означення різних рівнів ідентичності; • історичні етапи та чинники формування суспільств США і Канади; • специфіку співіснування різних соціальних груп у межах кордонів держав; • тенденції у різних сферах суспільної діяльності у США та Канаді (основні здобутки та проблеми на сучасному етапі). *уміти:* • послуговуватися спеціальною фаховою термінологією; • використовувати здобуті знання для підготовки аналітичних матеріалів, розробки рекомендацій для ефективної реалізації публічної дипломатії України у США та Канаді, а також для зміцнення фундаменту партнерських відносин нашої держави з Канадою та Сполученими Штатами.

	В процесі вивчення дисципліни забезпечуються наступні **загальні компетентності**: ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 13. Здатність бути критичним і самокритичним. **Спеціальні (фахові) компетентності:** СК 1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій. СК 2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному. СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень. СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав. СК 9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів. **Програмні результати навчання (ПРН):** ПРН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин. ПРН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її

	забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів. ПРН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці. ПРН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень. ПРН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій. ПРН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях. ПРН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси. ПРН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій. ПРН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації. ПРН10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів. ПРН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні. ПРН 13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точки зору. ПРН14. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв’язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій. ПРН15. Розуміти та застосовувати для розв’язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо. ПРН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

	ПРН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.
Формат курсу	Очний
Підсумковий контроль, форма	Залік (8-мий семестр) Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів є важливим структурним компонентом навчально-виховного процесу. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за поточним та проміжним контролем знань протягом семестру. З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь студента з дисципліни використовуються такі засоби оцінювання: - для поточного контролю – усне опитування, проведення тестування, презентація колективних та індивідувальних проєктів, критичний аналіз кейсів; - для проміжного контролю – проведення модульного контролю (тестування, письмове опитування); - для підсумкового контролю – усне опитування для складання заліку.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують знань з історії міжнародних відносин, міжнародних відносин та світової політики, історії США і Канади, систем державного управління США та Канади.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації проєктів, лекції (інтерактивні методи викладання), комплексні модулі та завдання; електронні матеріали з відповідного курсу та інших пов’язаних курсів на платформі Moodle; колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки), проектно-орієнтоване навчання, дискусія.
Необхідне обладнання	Сукупність засобів, які застосовуються для передачі навчальної інформації, і в окремих випадках використовуються як джерело знань - комп'ютерне та мультимедійне обладнання (з базовим програмним забезпеченням); інтерактивні мультимедійні електронні освітні ресурси;

<table>
<tr><td></td><td>друковані та електронні навчальні (роздаткові) матеріали та посібники.</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</td><td>
Розподіл балів, що присвоюється студентам
Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою. При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами. Бали за аудиторну роботу не відпрацьовуються у разі пропусків без поважної причини. Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме відповідний поточний контроль – 0 балів.
Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

виступ з основного питання
усна доповідь
участь у дискусіях
презентація колективних та індивідуальних проектів
письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи)

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи.

Шкала оцінювання: вишу, національна та ECTS
<table>
<tr><td rowspan="2">Оцінка ECTS</td><td rowspan="2">Оцінка вишу в балах</td><td colspan="3">За національною шкалою</td></tr>
<tr><td colspan="2">Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку</td><td>Залік</td></tr>
<tr><td>A</td><td>90 – 100</td><td>5</td><td>Відмінно</td><td rowspan="5">Зараховано</td></tr>
<tr><td>B</td><td>81-89</td><td rowspan="2">4</td><td>Дуже добре</td></tr>
<tr><td>C</td><td>71-80</td><td>Добре</td></tr>
<tr><td>D</td><td>61-70</td><td rowspan="2">3</td><td>Задовільно</td></tr>
<tr><td>E</td><td>51-60</td><td>Достатньо</td></tr>
</table>

Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які
</td></tr>
</table>

	забезпечують викладання відповідних дисциплін. **Оцінювання**: Критерії оцінювання за курсом відповідають «Положенню про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (Режим доступу: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf). **Дотримання правил академічної доброчесності полягає у:** - самостійному виконанні навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - обов'язкове посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються, а саме: - академічного плагіату - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; - самоплагіату - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів; - фальсифікації - свідомої зміни чи модифікації вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; - списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.
Питання до заліку чи екзамену	1. Основні підходи до визначення суспільства. Поняття *народ, нація, суспільство*: особливості трактування. 2. Основні наукові підходи до інтерпретації поняття *ідентичність*. Різновиди та рівні ідентичності. 3. Загальна характеристика населення Сполучених Штатів Америки: етнічний, культурний, релігійний, соціальний аспекти. 4. Історичні етапи і чинники формування американського суспільства. 5. Поняття *американської ідентичності*. Об'єднавчі цінності для суспільства США. Символізм і американська ідентичність. 6. Загальна характеристика населення Канади: етнічний, культурний, релігійний, політичний, соціальний аспекти. 7. Основні етапи і чинники формування канадського суспільства. 8. Поняття *канадської ідентичності*. Основні особливості та ціннісні орієнтації.

	9. Визначення понять *соціальна диференціація*, *соціальна стратифікація*. Причини та особливості вияву соціальної нерівності. 10. Причини соціальної нерівності у американському суспільстві. 11. Характеристика основних соціальних класів американського суспільства. Критерії поділу. 12. Форми дискримінації у США. 13. Причини соціальної нерівності у канадському суспільстві. 14. Соціальна стратифікація суспільства Канади. 15. Прояви дискримінації у Канаді. 16. Політичні партії США: критерії преференцій різних суспільних груп. 17. Причини поляризації американського суспільства на сучасному етапі. 18. Політична активність громадян США (включно з *non-electoral political participation*) 19. Виборчі технології і вплив на суспільну думку під час виборів у США. 20. Рівень довіри до влади у США: приклади з історії і сучасний стан. 21. Політичні партії Канади: критерії преференцій різних соціальних груп. 22. Політична активність громадян Канади: основні особливості. 23. Виборчі технології і вплив на громадську думку під час виборів у Канаді. 24. Рівень авторитету державної влади у Канаді: приклади з історії і сучасний стан. 25. Освіта у США: соціальні та прикладні аспекти. 26. Особливості функціонування освітньої системи Канади. 27. Система охорони здоров'я у США. 28. Система охорони здоров'я у Канаді. 29. Визначні постаті США та їх вплив на суспільство. 30. Визначні постаті Канади та їх внесок у розвиток суспільства. 31. Українці у США. 32. Українська громада у Канаді. 33. Роль США у світі очима сучасних американців (концепція американського ексепціоналізму). 34. Роль Канади у сучасному світі: погляди громадян Канади.
Опитування	усне опитування, дискусії, презентації проектів, письмові роботи, діагностичні контрольні роботи/тестування (КР на рівень залишкових знань).

Навчальний план

	Тема	Лекції (год)	Семінари (год)	Самостійна робота (год)
1	Суспільства США і Канади: основні поняття та категорії	2	2	8
2	Загальна характеристика населення Сполучених Штатів Америки. Об'єднавчі цінності для американської ідентичності	2	2	8
3	Населення Канади: загальний огляд. Засадничі категорії та цінності канадської ідентичності	2	2	8
4	Соціальна диференціація у Сполучених Штатах Америки	2	2	8
5	Проблеми соціальної нерівності у Канаді	2	2	8
6	Поляризація політичних поглядів у суспільстві США. Політичні погляди та активність населення Канади	2	2	8
7	Освіта у США: соціальні та прикладні аспекти. Особливості функціонування освітньої системи Канади	2	2	8
8	Релігія у сучасних США. Чинник релігії у сучасних суспільних процесах Канади	2	2	8
9	Культура США й Канади: характеристики та основні тенденції розвитку. Традиції та звичаєва практика у американському і канадському суспільствах	2	2	8
10	Екологічна політика США й Канади: позиція та участь громадськості	2	2	8
	Всього (120 год.)	**20**	**20**	**80**